

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ Π.Κ.Μ.

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

**ΔΙΑΓΕΝΕΑΚΗ ΔΡΑΣΗ ΜΕ ΘΕΜΑ Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ
ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ, ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ
ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ.**

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΗΦΗ, Μ.Φ.Η. ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΔΑΠ ΤΗΣ Π.Κ.Μ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΡ ΤΣΑΝΤΑΛΗ ΕΛΕΝΗ

ΚΗΦΗ ΕΔΕΣΣΑΣ, ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ Π.Κ.Μ.
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

**ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ ΟΛΟΥ Ή ΤΜΗΜΑΤΟΣ
 ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ Ή ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ Ή ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΕ ΜΕΣΑ
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ Νόμος 4481/2017**

Στα πλαίσια των δράσεων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Π.Κ.Μ.) και συγκεκριμένα του Τμήματος Κοινωνικής Μέριμνας, της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Κ.Μ. και της Αντιπεριφέρειας Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εντάσσεται η διαγενεακή δράση με θέμα **την καθημερινότητα των ηλικιωμένων, τα προβλήματα υγείας που αντιμετωπίζουν και τη συμβολή όλων των μελών της οικογένειας στην διαχείρισή τους**. Έτσι ηλικιωμένοι από όλα τα Κ.Η.Φ.Η. της Π.Κ.Μ., αλλά και φιλοξενούμενοι στις Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η.) της Π.Κ.Μ. έγραψαν παραμύθια ή διηγήματα για παιδιά ηλικίας 3-18 ετών με τη βοήθεια του προσωπικού τους, τα οποία διαβάστηκαν αρχικά στα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης (Κ.Δ.ΑΠ) του Δ. Θεσσαλονίκης σε παιδιά ηλικίας 5-12 ετών για να ενημερωθούν για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν ή πρόκειται να αντιμετωπίσουν οι παππούδες τους και να συμβάλουν όλα τα μέλη της οικογένειας ή και να προτείνουν λύσεις στη διαχείρισή τους, κάποιες από τις οποίες ενσωματώθηκαν στα παραμύθια. Στο όλο εγχείρημα βοήθησαν και οι φοιτητές του τμήματος Ψυχολογίας του Α.Π.Θ. που κάνουν πρακτική στην Π.Κ.Μ. υπό την εποπτεία της Δρ. Τσάνταλη Ελένης, Γνωστικής νευροψυχολόγου, που έχει αναλάβει την διοργάνωση, επιστημονική επιμέλεια και τη διαχείριση του συγκεκριμένου προγράμματος. Η Π.Κ.Μ. θα αναρτήσει σταδιακά όλα τα παραμύθια στην ιστοσελίδα της στην ενότητα Υγεία και Κοινωνική αλληλεγγύη [Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας - Διαδικτυακή πύλη της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας](#) και θα δημιουργήσει και audio book με τα παραμύθια για όσους δεν μπορούν να διαβάσουν ή δεν έχουν κατακτήσει ακόμη την δεξιότητα της ανάγνωσης. Έτσι με απλό και διαδραστικό τρόπο μαθαίνουν μικροί και μεγάλοι για τις ασθένειες της τρίτης ηλικίας και τι μπορεί να κάνει ο καθένας από τη δική σκοπιά για την διαχείριση της ασθένειας.

Ευχαριστούμε όλους, μικρούς και μεγάλους, εθελοντές και προσωπικό των Κ.Η.Φ.Η. των Μ.Φ.Η. και των Κ.Δ.ΑΠ για τη συνεισφορά και τη συνεργασία τους. Η μυθοπλασία που ακολουθεί έχει θέμα την **μετωποκροταφική άνοια** – ένα είδος άνοιας που έχει έναρξη στην ώριμη μεσότητα, πριν την τρίτη ηλικία- και προορίζεται για παιδιά ηλικίας 8 ετών και πάνω. Είναι δημιούργημα των ωφελουμένων του **Κ.Η.Φ.Η. Έδεσσας**, της Π.Ε. ΠΕΛΛΑΣ με τη συνεργασία όλων των παραπάνω που αναφέρθηκαν και ενέχει αληθινά γεγονότα. Είναι δοσμένο με τη μορφή σκηνών, ώστε να μπορεί να παιχτεί και ως θεατρική παράσταση.

ΚΗΦΗ ΕΔΕΣΣΑΣ, ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ

Το Χρονικό της Πορείας του Μυαλού, ένας αγνώριστος άνθρωπος

Μια αργή αποχώρηση από τη μνήμη. Ένας ήσυχος πόλεμος μέσα στο μυαλό του κ. Τάκη. Μια αληθινή ιστορία.

ΘΕΜΑ: Μετωποκροταφική άνοια.

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ: παιδιά ηλικίας 8 ετών και πάνω

1ο Περιστατικό: Η πρώτη ρωγή στη μνήμη

Στην όμορφη αυλή του σπιτιού του με τα όμορφα λουλούδια και τα φρέσκα λαχανικά ο κ. Τάκης καθόταν κάτω από το αγαπημένο του δέντρο με τα εγγόνια γύρω του, έτοιμα για το καθιερωμένο τάβλι. Τα ζάρια κροτάλιζαν μέσα στο κύπελλο, η χαρά των παιδιών έσπαζε τη σιωπή. Μα ο παππούς... σιωπούσε και παρακολουθούσε σαν να μην συμμετείχε στο παιχνίδι. Εδώ και κάποιο καιρό έχει προβλήματα με τη μνήμη του και απέχει από πολλές αγαπημένες του δραστηριότητες. Το τάβλι όμως με τα εγγόνια του είναι η πιο αγαπημένη.

— «Παππού, παίζεις πρώτος!»

Τα μάτια του κ. Τάκη ήταν καρφωμένα στο τάβλι. Το βλέμμα του άδειο, σχεδόν τρομαγμένο, σαν να μην καταλάβαινε τι του έλεγαν τα παιδιά.

— «Ρίξε τα ζάρια, παππού.»

— «Πού;»

Τα παιδιά κοιτάχτηκαν ανήσυχα. Ένα ρίγος πέρασε απ' τις πλάτες τους.

— «Παππού, με ακούς;»

— «Ε... τι ναι;»

Τρέχουν μέσα, φωνάζουν τη γιαγιά τρομαγμένα. Η κ. Ελένη πετάει την ποδιά και βγαίνει στην αυλή.

— «Τάκη, ρίξε τα ζάρια, αγάπη μου...»

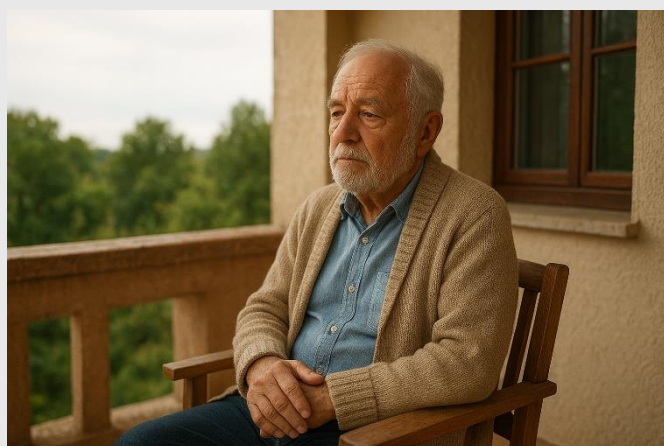
— «Ναι, τα ρίχνω...»

Μα τα χέρια του δεν κουνήθηκαν και δεν ήξερε τις επόμενες κινήσεις για το παιχνίδι. Σαν να το έπαιζε πρώτη φορά.

Κάτι ράγισε. Η κ. Ελένη το ένιωσε βαθιά. Δεν ήταν αφηρημάδα ή αδιαφορία για το παιχνίδι ή έστω απλή βαρεμάρα. Ήταν κάτι διαφορετικό, πιο σκοτεινό. Κάτι που δεν ήθελε να ονομάσει. Έκλεισε άμεσα ραντεβού με νευρολόγο, γιατί διαισθάνθηκε ότι δεν ήταν μεμονωμένο περιστατικό.

2ο Περιστατικό: Σκιές στα γνώριμα πρόσωπα

Μέρες μετά, ο κ. Τάκης κάθεται στο μπαλκόνι. Τα μάτια του καρφώνονται στο δρόμο. Χαμογελά ξαφνικά.

— «Έρχεται το κορίτσι με τα παιδιά που μένουν σε εμάς...»

Η κ. Ελένη γυρνά αργά προς αυτόν. Το αίμα της παγώνει.

— «Ποια παιδιά, Τάκη;»

Η κόρη τους και τα εγγόνια φτάνουν. Μπαίνουν στο σπίτι, φιλούν τον παππού. Δεν τους αναγνωρίζει.

— «Καλησπέρα, παππού!»

Ο κ. Τάκης τους κοιτά σαν να είναι ξένοι. Σαν να μπήκαν λάθος στο σπίτι κάποιου άλλου.

— «Α, ναι... Γεια σας.» Χαιρετά σχεδόν αδιάφορα.

Η κ. Ελένη δεν χρειάζεται να δει κάτι άλλο για να καταλάβει ότι τα πράγματα είναι δύσκολα. Τη νύχτα δεν κοιμάται. Το πρωί παίρνει τηλέφωνο για να επισπευσθεί το ραντεβού με τον γιατρό που είχε κλείσει εδώ και μέρες. Αυτή η σιωπή και η απραξία του άντρα της την γεμίζει με φόβο.

3ο Περιστατικό: Η διάγνωση

Στο ιατρείο, η σιωπή είναι πιο βαριά από ποτέ. Ο γιατρός διαβάσει τις εξετάσεις και σηκώνει το βλέμμα του.

— «Ο κύριος Τάκης πάσχει από μετωποκροταφική άνοια.»

Η Ελένη καταρρέει εσωτερικά, μα στέκεται όρθια.

— «Τι είναι αυτό, γιατρέ μου;»

— «Είναι ένα είδος άνοιας, μια νευροεκφυλιστική ασθένεια. Σταδιακά, τα κύτταρα στον εγκέφαλο καταστρέφονται, πεθαίνουν με απλά λόγια. Ο ασθενής παρουσιάζει σημαντικές αλλαγές στην προσωπικότητά του, με λίγα λόγια κάποιες αλλαγές στη συμπεριφορά και στον χαρακτήρα του, σταδιακή απώλεια λόγου, δεν μπορεί να βρει τις λέξεις για να πει αυτό που σκέφτεται και να κάνει προτάσεις και σταδιακά έχει και προβλήματα κίνησης.»

— «Και τι κάνουμε τώρα γιατρέ; Νομίζω ότι εδώ και κάποιον καιρό ζω με έναν άλλον άνθρωπο και όχι με τον άντρα μου, τον δραστήριο, τον δημιουργικό, τον καλοσυνάτο. Νόμιζα όμως ότι είναι κάτι παροδικό. »

— «Δεν μπορούμε προς το παρόν να κάνουμε κάτι για να τη σταματήσουμε. Μόνο για να την καθυστερήσουμε. Να κάνουμε τη ζωή του – και τη δική σας – λίγο πιο εύκολη, χωρίς αξεπέραστες δυσκολίες.»

Η κ. Ελένη κοιτά τον άντρα της. Δεν φαίνεται να καταλαβαίνει τι ειπώθηκε. Μα εκείνη ξέρει. Ο αγώνας ολόκληρης της οικογένειας ξεκινά.

4ο Περιστατικό: Το Κ.Η.Φ.Η. – Μια μικρή όαση

Ο κ. Τάκης χρειάζεται ένα οργανωμένο χώρο με εξειδικευμένο προσωπικό για να μην έχει ρουτίνα η καθημερινότητά του και να μην κάθεται άπραγος σε μια καρέκλα και να κοιτάζει μόνο χωρίς να επεξεργάζεται αυτά που βλέπει. Η κόρη τους βρίσκει πληροφορίες για το Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.) στην Έδεσσα, με τους υπέροχους καταρράκτες. Η κ. Ελένη διστάζει, γιατί δεν θέλει να τον αφήνει μόνο του, αλλά αποφασίζει να κλείσει ραντεβού.

Το επόμενο πρωί, περνούν το κατώφλι του Κ.Η.Φ.Η.. Η ζεστή ατμόσφαιρα και η φιλοξενία του χώρου ήταν ορατή με το άνοιγμα της πόρτας. Το προσωπικό καλοδέχεται τους δυο ηλικιωμένους. Ο κ. Τάκης κάθεται στην συντροφιά των άλλων ηλικιωμένων, πίνει καφέ και χαμογελά, μέχρι η κ. Ελένη να λάβει την πρώτη ενημέρωση. Προσπαθεί να επικοινωνήσει με άλλους ηλικιωμένους, γελά. Η παρέα τον καλοδέχεται. Είναι σαν να ξαναβρίσκει τον εαυτό του – έστω και για λίγο σε έναν γνώριμο χώρο. Αυτό ήταν ανακούφιση για την κ. Ελένη και η αγωνία και οι ανασφάλειές της, άρχισαν να μετριάζονται. Στο Κ.Η.Φ.Η. οι ηλικιωμένοι συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες που στοχεύουν στην ενεργοποίηση του μυαλού τους, της σκέψης, της γλώσσας, στην επικοινωνία και στη βελτίωση της διάθεσης. Κάνουν εκδρομές, περιπάτους. Περνούν ευχάριστα την ώρα τους. Το κλίμα είναι ευχάριστο και το προσωπικό καταδεκτικό και συνεργάσιμο. Καταλαβαίνει τις ανάγκες σου πριν καν τις εκφράσεις. Η κ. Ελένη δεν περίμενε να βρει μια τόσο καλά οργανωμένη δομή κοντά στο σπίτι της, σε μια μικρή επαρχιακή πόλη. Είναι πολύ ευχαριστημένη.

Ο κ. Τάκης, επισκέπτεται πλέον καθημερινά το Κ.Η.Φ.Η..

5ο Περιστατικό: Ο δρόμος που χάθηκε

Τα παράξενα περιστατικά δεν σταματούν όμως. Ένα απόγευμα, η κ. Ελένη στέκεται στο μπαλκόνι και τον περιμένει να επιστρέψει από τον καθημερινό απογευματινό περίπατο. Ο ήλιος έχει πέσει. Ο κ. Τάκης έρχεται... αλλά δεν μπαίνει στο σπίτι. Προσπερνά το σπίτι.

Η κ. Ελένη τρέχει ξοπίσω του. Τον φωνάζει. Δεν γυρίζει.

— «Τάκη! Πού πας;»

Ο κ. Τάκης σταματά. Γυρνά σαστισμένος.

— «Εκεί... πάω στο σπίτι μου...» Έδειξε ένα άλλο σπίτι.

Είχε ξεχάσει πού είναι το σπίτι του. Εκείνη τη νύχτα, η κ. Ελένη αποφάσισε να αγοράσει GPS για να μπορεί να τον εντοπίζει σε περίπτωση που χαθεί. Για να ελαφρώσει λίγο το άγχος της. Τώρα, κάθε μέρα, το Κ.Η.Φ.Η. την ειδοποιεί τότε να τον περιμένει. Τα παράξενα περιστατικά δεν σταμάτησαν όμως.

6ο Περιστατικό: Η παγίδα του καθρέφτη

Μια μέρα, ο κ. Τάκης μπαίνει στο ασανσέρ. Θέλει να πάει στον τρίτο. Όταν το ασανσέρ σταματά, δεν ξέρει τι να κάνει.

Κοιτά το είδωλό του στον καθρέφτη.

— «Τι κάνουμε τώρα; Ποιος είμαι; Πού πάω;»

— «Κάτι γίνεται!» φωνάζει με τρόμο.

Η κ. Ελένη ακούει τις φωνές, τρέχει έξω.

— «Τάκη!»

— «Αυτός έτσι μου είπε...».

Έβλεπε το είδωλό του στον καθρέφτη και δεν τον αναγνώριζε. Νόμιζε ότι πρόκειται για άλλον άνθρωπο.

Από τότε, δεν τον αφήνει μόνο του. Τον συνοδεύει. Και σταδιακά, αρχίζει να κάθεται κι εκείνη στο Κ.Η.Φ.Η. Της αρέσει. Γελά. Γνωρίζει κόσμο. Εγγράφεται κι αυτή. Οι

αγαπημένες τους όμως συνήθειες αλλάζουν και αυτές. Χρειάζεται προσαρμογή στην νέα πραγματικότητα.

7ο Περιστατικό: Το τελευταίο ταξίδι

Να μια αγαπημένη συνήθεια που άλλαξε. Κάθε Χριστούγεννα ταξίδευαν στην Ιταλία, στην κόρη τους. Κάθε φορά, χαρούμενοι, ήρεμοι, με λαχτάρα να συναντήσουν την κόρη και τα εγγόνια τους.

Αλλά φέτος... όλα είναι διαφορετικά.

Ο κ. Τάκης είναι ανήσυχος, απείθαρχος. Δεν συνεργάζεται. Χάνεται στο αεροδρόμιο. Μιλά σε αγνώστους, κατηγορεί τους δικούς του. Φοβούνται.

— «Γυρίζουμε πίσω.»

Ακυρώνουν το υπόλοιπο ταξίδι. Και δεν ξαναπάνε. Να πως η αρρώστια ανατρέπει παλιές αγαπημένες συνήθειες ετών, όμως για την ασφάλεια του ανθρώπου μας χρειάζονται θυσίες από όλους.

Επίλογος: Η νέα καθημερινότητα

Η ασθένεια δεν νικιέται, αλλά η ζωή δεν σταματά. Ο κ. Τάκης συνεχίζει να πηγαίνει στο Κ.Η.Φ.Η.. Η κατάστασή του έχει σταθεροποιηθεί. Βοήθησαν λίγο και τα φάρμακα.

Η κ. Ελένη είναι δίπλα του, κάθε μέρα, βράχος. Μαζί απολαμβάνουν τις μικρές χαρές. Μια κούπα καφέ. Μια ζωγραφιά. Ένα τραγούδι. Τη βόλτα στον κήπο τους. Μια μικρή βόλτα έξω από το σπίτι. Μια μικρή έξοδο για ψώνια.

Το μυαλό του φεύγει... μα η αγάπη της και της οικογένειάς του τον κρατά.

Συνεργάστηκαν οι:

1. Κιτσικούδη Θεοπούλα νοσηλεύτρια,
2. Αβραμίδου Ελισάβετ κοινωνική φροντιστήρια,
3. Μίσκου Μαρία κοινωνική φροντιστήρια

Και οι ωφελούμενοι του ΚΗΦΗ

Επιστημονική επιμέλεια

Δρ. Τσάνταλη Ελένη,

Γνωστική Νευροψυχολόγος

Σας περιμένουμε στην
πόλη μας